

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Kéziratok nem adatkak vissza.

A háboru.

Az északi harctéren csend váltotta föl a harci zajt. Az elszórt munkálatok befejezésével megszűntek a nagyobb akciók s a védekezés egyelőre nem annyira a fegyveres ellenség mint a közös ellenfél, „tel apó“ ellen irányul. Nagyon zord az orosz klíma és sok gondot okoz az osztrák-magyar és a német hadvezetőségnek a nagy hideg ellen való védekezés, ám a kárpáti harcokban megedzett szövetséges hadak nagy-szerűen tudják felhasználni az első téli háboruban szerzett tapasztalatokat. Mivel az élelmezésről is kellő gondoskodás történt, az északi harctéren küzdő csapataink egyelőre nyugalmasabb időkre számíthatnak. Annál is inkább, mivel az orosz hadvezetőség figyelme ez időszereint inkább a Feketetenger és a Balkán felé irányul.

A nyugati fronton a légi harc ölt ismét nagyobb arányokat. Az aviatikusok fokozott tevékenysége rendszerint az ellenséges állások tervszerű kikémlését és a nagy harc bevezetését jelenti.

Flandriában és a Champagneban, az Argonneokban és Elzászban talán már legközelebb kiújul a véres küzdelem, mely esetleg döntő hatással lehet az események végső alakulására.

Hogy ezuttal is a francia angol csapatok kezdik-e majd az offenzívát, avagy a németek előzik meg az ellenfeleket a támadásban, annak megítélésére hiányszának megbízható támpontok. A franciák nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy az új és döntő offenzívával ne várjanak tavaszig, ha felszabadító harcukban az angol segítségnek is még hasznát akarják venni. Ismételten utaltunk arra, hogy a szerb háboru befejeztével és a konstantinápolyi ut megnyitása után a háboru színtere elhelyeződik a távolabbi keletre, ahol már közvetlen érdekekért kell harcolni az angoloknak. És a franciák el lehetnek készülve arra, hogy a saját szférájában is szorongatott Anglia Franciaországból elviszi a csapatait, mielőtt a németek visszaszorításában közreműködtek volna. Amióta a briteknek nem kell többé tartani a német inváziótól, a nyugati harctér elvesztette előtűnik előbbeni jelentőségét.

A szerb háboru befejezettnek tekinthető.

Ó-szerbia után most már egész Macedónia is a győzelmes szövetségesek kezében van. A 300.000 szerb hadsereg fele fogságra jutott, majdnem másik fele elesett vagy megsemmisült, a vert sereg romjai pedig kötelék és vezetés nélkül futva futnak, a merre tudnak. Fut már Pasics, Putnik s a trónörökös is. Mindnyájukat megelőzve pedig menekül fakó lován a véreskerű Péter

király. A kietlen vidék járatlan útjain is a leggyorsabban száguld az ő paripája, mert mint Göthe Erikönigje mondja: Die Todten reiten schnell.

A gonosz emlékekkel terhelt Petar nál szerencsétlenebbnek csak a bicegő és menekülni kényszerült III. Richárd erezhette magát, mikor a harc hevében kilőtték alóla lovát. A vezetes piktanban egy országot akart volna adni egy loért. Péternek van lova, de hová lett szép országa?

Mi lesz ezután Szerbiával, ez oly kérdés, mellyel ma még időelőtti volna behatóbban foglalkozni. Egyelőre beinyugszunk Radoszlavov megállapításába. A bolgar miniszterelnök a Szerbia jövőjét illetően, hozzá intézett kérdésre adott válaszában ugyanis a többek közt a következőket mondotta:

„Magyarország és Ausztria magától értetődően elhatározta, hogy mielőtt megtesz, hogy a jövőre véglegesen megszüntesse a Balkánon a mult minden politikai és katonai veszedelmét, és másrésről hiszem, Bulgáriánemzeti ideálja teljesen és tökéletesen meg fog valósulni, vagyis mindaz a bolgár föld, amely eddig Szerbia uralma alatt szenvedett, minden időre egyesítettül fog Bulgáriává.”

A szerb haderő leveretése után most már rá kerülhet a sor az entente csapatokra is. Egyelőre Görögország főenyves diplomáciája tartja sakkban a Balkánon operáló francia-angol hadakat, de ha azok hamarosan vissza nem vonulnak Macedóniából és Görögországból, a nyugati hatalmak diplomáciai kudarcát hamarosan katonai katasztrófa fogja követni.

A belügyminiszter köszönő leirata Csikvármegye és városai tisztviselőihez.

Csikszereda, december 7.

A király tudvalevőleg a belügyminiszterhez intézett megleghangu leiratban fejezte ki legteljesebb meglegedését Magyarországvármegyei és városi közigazgatásainak a háboru folyamán észlelt zavartalan, mintaszerű menete fölött, mely leiratot lapunk legutóbbi számában szösz szerint közöltük.

A királyi elismerés legfelsőbb kéziratának szövegét Sándor János belügyminiszter a következő kísérő sorokkal küldte meg Gyalóky Sándor főispánunknak:

Nagy örömmre szolgál, hogy tudni adhatom ezt a legfelsőbb elismerést. Méltó jutalma ez a vármegyei, városi és községi tisztviselők részéről a hadviselés érdekében kifejtett önfeláldozó és eredményes tevékenységnek, amelyet épen nekem van módomban legközvetlenebbül ismerni és méltányolni.

Meggyőződésem, hogy a tisztviselőknek a kötelességteljesítés határára eddig is messze túlmenő odaadását csak fokozni fogja a királyi kegynek e kivételes alakban es rendkívül melegen történt megnyilvánulása, amelyet közpályánk és a mostani nagy idők legbecesebb emléke gyanánt őrizhetünk meg mindenkor.

Felkérem Méltóságodat, hogy az egyidejűleg a „Budapesti Közlöny“-ben és „Bellügy

Közlöny“-ben is megjelenő királyi kézirat a legkiterjedtebb módon való közzététele útján a legfelsőbb elismerésnek az érdekelt tisztviselők tudomására hozásáról gondoskodni sziveskedjék.

Budapest, 1915. november 26 án.

Sándor János s. k.

Csikvármegye karácsonyi ajándéka a katonáknak.

Gyalóky Sándor főispán ur felhívása.

Csikszereda, december 5.

A magyar vármegyék sorában Csikvármegye lelkes hazafiasággal és áldozatkészséggel veszi ki részét a hadsegélyezési akciókban, a harctéren küzdő hősökről, a sebesültekről és az elesettek özvegyeiről és árváiról való humanus gondoskodásban. Ahogy a régi dicső időkben első volt Csikvármegye a haza védelmében, úgy jár most is elől a kötelességteljesítés útján minden alkalommal. Gyalóky Sándor főispán buzdító szövegére minden esetben lelkes készséggel áldoz Csikvármegye közönsége. Az ő agitációjának eredménye, hogy minden hadsegélyezési célra tekintélyes adományok gyűjtek össze és a háboru győzelmes befejezését elősegítő hadikötelességjegyzések is oly szép eredményt értek el Csikvármegyében.

Most, hogy országosan megindult a gyűjtés a katonáknak küldendő karácsonyi ajándéokra, bizonyos, hogy lelkes és eredményes visszhangja lesz annak a felhívásnak, melyet a gyűjtés megindítása érdekében Gyalóky Sándor főispán intézett a vármegye főszolgabíráihoz és polgármestereihez a következőkben:

A m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyző biztosa és a Magyar Szent Korona Országai Vörös Kereszt Egyletének Szeretettel adományosztálya együttes kezelemmel fordul az ország hazafias közönségéhez.

Közeledik ugyanis a második Karácsony, amely a harctereken küzdő hőseinket ismét — a családi otthontól messze, a rideg lövészárokokban találja s ez alkalom, a szeretet ünnepe, mindnyájunk kedves kötelességévé teszi, hogy megemlékezzünk révén a szeretet megleget vigyük be közéjük.

A katonák karácsonyi megajándékozása — a mult év tapasztalataiból okulva, ezuttal központiasan történik s a Magyarországon karácsonyi ajándékokra irányuló gyűjtést a Vörös Kereszt Egylet és a Hadsegélyző Hivatal egységesen megkoncipált terv szerint végzi. A cél az, hogy a fuvarszközök teljesítőképességének teljes kihasználásával a nagy tömegben való ellátás révén a leggazdaságosabban és legjobban, egyszerűs mind kellő időre az egész nemzet karácsonyi ajándékokkal hőseinket.

A lebonyolítás sikere érdekében nem természetbeni adományokat, hanem készpénzt kér a szervezet, hogy egységes bevásárlások révén, legkisebb térfogatu, egyforma csomagolásban kapja meg minden katonát az itthonmaradtak karácsonyi üzenetét.

Az ajándékok tömege nagy pénzálzatot is jelent s a fentnevezett intézmények a végrehajtás munkájára csak annak biztos tudatában vállalkoztak, hogy az egész nemzet áll mögöttük. A feladat azonban természetesen a magyar közigazgatásra vár.

Bellügyminiszter ur Ónagyméltósága körrendeletéhez hiven a magam részéről is felkérem, hogy sziveskedjék hatósága területén a katonák ellátására irányuló gyűjtést szerzeteljes gondjába venni.

Sziveskedjék a járásban és községekben lehetővé tenni, hogy amennyiben van valamely hadi jótékonytárgyat szolgáló alap, ugy ennek terbére, ha nincs, társadalmi gyűjtés révén,

ha ez sem lehetséges, a községi háztartások terhére eszközöltessenek a karácsonyi ajándék-megváltások. Felhívom Alispán urat, sziveskedjék odahatni, hogy egy község, egy járás se tartsa magát a mozgalomtól távol, mert e mozgalom egyetemessége az egyedüli garanciája annak, hogy egyesek nagyobb megterhelése nélkül legyen a szeretet karácsonyi műve megvalósítható.

A pénzügyminiszter köszönete a vidéki sajtónak.

A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége körlevelében értesíti a vidéki lapokat, hogy Telezky János pénzügyminiszter meglegható levélben fejezte ki köszönetét a szövetség elnökének, Szávay Gyulának azért a támogatásért, amellyel a vidéki sajtó a III-ik hadikölcsön nagy sikeréhez hozzájárult.

„A sajtó — ugymond a pénzügyminiszter — nemzeti életünk eme nagy hivatást betöltő szerve, teljes mértékben átértette és átértette a harmadik hadikölcsön minél nagyobb sikeréhez fűződő elsőrendű politikai, pénzügyi és közgazdasági érdekeinket és odaadó készséggel állott a nagy ügy szolgálatában. Már a nyilvános aláírások megkezdése előtt, de még inkább a több mint négy hétre terjedő jegyzési időtartam alatt fáradhatatlan buzgalommal, nem csökkenő lelkeséggel és kiváló közgazdasági tudással az ország minden részébe elható, nagyarányú céltudatos propagandát fejtett ki a harmadik hadikölcsönrel a két előzőét elhomályosító sikere érdekében.

Amidőn örömmel ragadom meg ezt az alkalmat, hogy a magyar sajtónak eme nagy nemzeti ügy érdekében kifejtett, kiválóan becses közreműködéséért elismeréssel adozzam, egyben kérem, hogy hálás köszönetemet sziveskedjék tolmácsolni a sajtó minden munkásának azért a hathatós, önzetlen és lelkes támogatásért, amelylyel a mindannyiunk büszkeségét méltón képező nagy siker elérését előmozdította“.

Matiné.

Csikszereda, december 5.

A Vörös Kereszt Egylet Csikszereda Városi Választmánya vasárnap délelőtt a vármegyeház tanácskozási termében rendkívül sikerült matiné rendezett, melyen városunk intelligens közönsége imponáns számban vett részt.

A kiesiny, de jól összeválogatott műsor szereplői a háborus aktualitások legjavát nyújtották és igazi művelzetet szereztek a közönségnek, mely meleg óvációkban részesítette minden egyes megújuló számnál őket.

Bevezetőül Liszt Ferenc: „XVI. Rhapsodie Hongroise“ című darabját Kovács Mariska és Nagy Margitka zongorán adták elő kiváló ritmusérzékkel és zenei tudással. A közönség hálás elismeréssel adózott nekik.

Schäfer Károly zászlós egy pár friss, jól megválasztott költeményt adott elő Farkas Imrétől és Abonyitól közvetlen hatással és meleg érzéssel.

A műsor kiemelkedő pontját képezte Kassai Lajos főgimnáziumi igazgató előadása az ő általánosan ismert, szépen stilizált nyelvén, a háboru költészetéről. Előadását a közönség mindvégig igen nagy érdeklődéssel kísérte. Előadást lapunk legközelebbi számában közöljük.

A műsornak legnagyobb hatást keltő pontja Becze Gáborné rendkívül jól megválasztott és osztatlan, mély hatást keltő énekszámok voltak. Schubert: „Aufenthalt“-ját tisztán csengő hangjával igazi művészi előadásban juttatta a legteljesebb érvényre. Ezt követőleg több aktuális, háborus vonatkozású dalt, köztük „Zokogva sir az őszi szél“ címűt, oly meleg érzéssel és ritka zenei készséggel adta elő, hogy valósággal magával ragadta a közönséget. Sokak szemében a meghatottság könnyeit láttuk csillogni. Külön ki kell emelnünk

azonban a közvetlen hatást rendkívül fokozó zongorakiséretet, mely a maga nemében művészi volt.

A fővárosi színpadokon legutóbb páratlan sikerrel műsorra került aktuális költeményeket adott elő a töle megszokott kedvességgel és művészetességgel Filep Jucika, ezzel is új oldalról mutatkozván be hálás közönségünknek, mely már oly sokszor élvezte és honorálta istenadta képességeit. Behízelgő organuma és előadásának melegsége ezúttal is nagy sikert ért el.

Ernst Grosz: „Serenade“-ját és egy pár friss dolgot adott elő Barabás Bella zongorán és Goldmann Mór hegedűn. Mindketten jó ismerősei a közönségnek, kiknek szereplése elé nagy érdeklődés mutatkozott most is. Barabás Bella ki való zongorajátéka éppugy, mint Goldmann Mór városunkban alig hallott művészi tökéletességű hegedűjátéka ezúttal is a legnagyobb elismerést vívták ki; a közönség sokszorosan megtapsolta és ünnepelte őket.

Végül a közönség elénekelt a Hymnust és ezzel az igen nagy sikerű matiné véget ért. Aki ott volt, a legkellemesebb benyomásokkal távozott.

Az erkölcsi sikerhez méltán csatlakozott az anyagi is, mert a matiné értesüléseink szerint 400 koronát jövedelmezett a jótékony hazafias célra.

A rendezés nagy munkáját Lázár Miklósné és dr. Élthes Gyuláné végezték, kiknek fáradozásai külön elismerést érdemeltek ki. Köszönet illeti Bodor Gyuláné elnököt, ki zongoráját és Fejér Sándor alispánt, ki a közgyűlési termet bocsájtotta a rendező bizottság rendelkezésére.

Egy iskola megszüntetése.

Klacsó Győző igazgató ur előterjesztése.

Csikszereda, december 7.

Mikor állandóan azt a jelszót halljuk az országban, hogy a magyar iskolákat minden erőnk megfeszítésével szaporítani kell, ugyebár furesen hangzik, hogy egy 8000 lakosságú, szintiszta székely községben egy iskolaigazgató a vezetésére bizott állami polgári iskolát meg akarja szüntetni. Vagy talán azért hívja titáni harcait a magyar nemzet, hogy most is kevés számú, meglévő iskoláinkat megszüntessük!? Uramfia, ha nem volna igaz, el sem tudnók binni ezt a csodabogarát.

A gyergyóalfalui állami polgári iskola igazgatójának, Klacsó Győző urnak jutott eszébe, hogy az iskola megszüntetendő lenne, mert a négy osztályba 80 gyermek — nem is olyan kevés — iratkozott be, kik „az előadás végeztével lecke tanítás helyett fát vágnak, erdőre mennek, szántnak, vetnek stb.“, mint a többi jó becsületes székely ember. Szóval nem fordít időt a tanuló arra, hogy az „eltanított dolgokat megeméssze“.

További indok, hogy „a tanulók 90%-a székely földmivelők (paraszatok) gyermeke, akik nemhogy kötelelességzetet tanítanak szüleiktől, de azt valami harmad-egyedrendű szükségessé rossznak tekintik“. S hogy 20 tanuló közül 4 készítette el a dolgozatát; a tanulók oly keveset tudnak, hogy „az arra való építésnek még a látszata is kizártnak tetszik“, a „nehézségek legyőzhetetlennek tűnnek fel“. És így tovább, fűszerezve még egy-egy jóízű megjegyzéssel, hogy a tanulók „apadásának okát korántsem szabad a háborus állapottal összefüggésbe hozni“ és hogy „az iskola szomszédjának, Korpos Jánosnak az udvaráról állandóan trágyalé és tehénpiszok folyik a polgári iskola udvarára“. Ezekből foly az igazgató ur pedagógiai következtetése, hogy „Gyergyóalfalunak ezen iskolára szüksége nincsen“, ha önkéntlenül nem az jutna eszükbe, hogy hát tulajdonképpen mire való is az iskola és annak élen a tantestület!?

Igyekszünk azonban a teljes tárgyilagosságra szorítkozni és addig is míg a — hála Istennek még jó időben — megindult hivatalos vizsgálat befejeződik, egy pár rövid megjegy-

zést teszünk és ezt ajánljuk Klacsó Győző igazgató ur és vele egy véleményen levő tanítótársai figyelmébe, mert mi legjobb esetben is csak azt mondhatjuk, hogy egyáltalában nem ismerik Csik megyét és a székelységet és világért se hasonlítsák össze Gyergyóalfalut és Csomafalvát Szegeddel, Kassával és Miskolcczal.

Gyergyóalfalu és Gyergyócsomafalva községek előjáróságai és iskolagondnoksága, élén Miklós István esperes-plébános elnökkel, érthetőleg mély megdöbbenéssel értesültek arról, hogy az állami polgári iskola megszüntetésére nézve, az iskola igazgatójának javaslata alapján, már egy év óta folyik a tárgyalás. Természetesen haladéktalanul előterjesztést tettek a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, felfejtven az ugyancsak nyomós indokokat, melyek egyébként az egész ügyet ismertetik. A Gyalóky Sándor főispán ur által elrendelt vizsgálat eredménye nem kétséges és egész bizonyosan el fogja dönteni, hogy a székelység kulturális érdekeinek fontossága megköveteli-e a gyergyóalfalui állami polgári iskolát?

Az előterjesztést alább szószerint közöljük:

Végtelenül fájna, kimondhatatlan azomorúság töltené el a lelkét a régi, már Gyergyóalfalu és Csomafalva községeihez nőtt kulturális intézmény elvesztése. Hiszen ez iskola adta a két testvér községnek vezetőségét és értelmiségét. S e tekintetben nem csak nekünk, hanem az egész székely fajnak, sőt az egész magyar hazának ez iskola nagy szolgálatot tett.

Hősiesen küzdő székely ezredünk altisztjei közül sokan vannak, akik az iskolából vittek magukkal a harcterre tudást, lelkesültséget, megtisztult hazaszeretetet. Nagyon sok azoknak a száma, kik mint tanítók, csendőrmesterek, közigazgatási, posta és vasuti hivatalnokok teljesítik hazafiai kötelességeiket az egész országban, mert meg vagyunk győződve, hogy egyetlen vármegyénk sincs, hol ne volnának ez iskolából kikerült polgárok.

Lehetetlen ne hivatkoznunk arra is, hogy mily nagy azoknak az intelligens iparosoknak száma, kik jövő boldogulásuknak alapját ez iskolában vetették meg, a kik közül igen sokan előkelő gyáraknál igen fontos állást töltenek be.

Ha ezeket felhozni bátrak vagyunk, Nagyméltóságod nem csodálkozhatik megdöbbenésünkön, melyet mindnyájan éreztünk e leverő hír hallatára. Hiszen azonnal arra gondoltunk, hogy ez utját vágja értelmiségünk fejlődésének, hogy visszaesést jelentene a 12 000 lélekből álló két községnek életében a végét vetné annak, hogy székely népünk igen sok tehetséges gyermeke utat kapjon tehetségének fejlesztésére és kenyér kereső pályához jusson.

Tudjuk, hogy az igazgató jelentésében és javaslatában a tanulók kiesiny számára hivatkozott, mely nem áll arányban az iskolára fordított költséggel; de ennek igen is megvan az oka.

Igaz, hogy mikor felállított a polgári iskola, mindjárt 58 növendék iratkozott be s ezután kevesebb és kevesebb, de ezen nem lehet csodálkozni, ha elgondoljuk, hogy az esős — inséges években oly szegénység ütött be, hogy a szülők kénytelenek voltak nagyobb gyermekeiket magukkal gyárakhoz, nagyobb favállalatokhoz vinni, hogy csak a mindennapi megkeressék. Később a mozgósítás, harctéri és hadimunkai behívás úgy elvitte a családok fentartóit, hogy most egyetlen, kísérője a családoknak éppen a polgáriskolába járható gyermekek.

Különböben az iskola néptelenségének egyik és pedig fő oka magának a javaslatot tevő igazgatónak bánásmódja.

Nem emelünk vádat, csak igazat mondunk. Igazgatónk kíméletlen és durva úgy a tanulókkal, mint szülőkkel szemben, mi által elriasztotta az iskolától a gyermekeket és szülőket egyformán. A szülők még kérdés-ködni sem mernek tőle iskola ügyben. Eppen e miatt vitte gyermekét egy csomafalvi ember a távolabbi ditrói polgáriskolába.

Nem vett fel jelentkezőt, pedig kötelessége lett volna.

Ha valamelyik tanuló mulasztott óráinak száma a heti órák számát meghaladja, az iskolából kilépettnak tekintik. Így történt meg hogy ez év elején beirt 21 tanuló közül 5 kimaradt.

A paragrafusok ridek magyarázatával gázol át minden dolgon, mi ügyköréhez tartozik, mi által magát a társadalomban, saját tantestületében s elég fájdalom, az iskolát is ma-holnap lehetetlenné teszi.

Fáj, hogy éppen az iskola igazgatója teszi e jelentést és javaslatot, fáj különösen azért,

mert a gondnokság meg van erősen győződve arról, hogy ebben őt nem az állampénztár kimelésének gondolata vezette, hanem saját kicsinyes személyes érdeke.

Már a múlt év december havában Csomafalva község jegyzője előtt kijelentette, hogy az iskolát egy év alatt megszünteti.

Fáj, hogy éppen az az igazgató teszi ezt, kivel szemben a gondnokság mindig szívélyes volt, az eljárásából származható kellemetlenségeknek törekedett utját vágni, sőt jó indulattal elnézte azt is, hogy az iskolaépületben lakják.

Nagyméltóságú Miniszter ur!

A gyergyóalfalui állami polgári iskola igen nagy missziót teljesített eddig is és nagyra van hivatva a jövőben is, oly nagyra, hogy ha ebből az iskolából évenként csak tíz tanuló szabadulna is ki, akkor sem lehetne az iskolát itt ertékelni eléggé. Hiszen hogy a román tenger minket itt a határszélen el nem nyelt eddig, azt annak köszönhetjük, hogy népünkben nagyobb faji öntudat, tisztább hazaszeretet, élt, ezt pedig az iskola nagyban ápolta.

E misszióját mérlegelte Csikvármegye törvényhatósága is, midőn 1914 évben 10, egyenként 200-200 koronás ösztöndíjat szavazott meg.

A felhozott indokok alapján mély hódolattal kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék a gyergyóalfalui állami polgáriskolát a jövőben is, hazánk és nemzeti kultúránk érdekében fentartani.

Gyergyóalfalu, 1915. november hó 26.

Mély hódolattal:

Gyergyóalfalu község előjárósága: Fülöp Ferenc k. bíró. Laczkó István k. jegyző. Gyergyócsomafalva község előjárósága: Todor János jegyző. Miklós István elnök. Pál Albert Roth István gondnoksági tag. Kis Antal g. tag. Todor János g. tag.

Csikvármegye a harmadik hadikölcsönért. 10 milliós eredmény.

Csikszereda, december 7.

(Fylóky Sándor főispán urnak a Csiki Lapok hasábjain annak idején közölt szózata a vármegye alispánjához, főszoigabiráihoz, polgármestereihez, és közönségéhez a legfényesebb eredménnyel járt. Különösen nagy hatása volt ennek a szózatnak Csikvármegye hazafias lakossága körében, mindenegyes járásban, ahol a megyei közigazgatás kipróbált, lelkes, hazafias tisztviselői egész odaadással állottak a szent ügy szolgálatába.

Csak most van módunkban a beérkezett hivatalos és hiteles adatok alapján részletesen is közölni a harmadik hadikölcsönre Csikvármegyében történt jegyzések végösszegét, mely természetesen csak a vármegye területén levő jegyzési helyek kimutatásait öleli fel és azt sem teljesen, részben azért, mert magán megbizottak a vármegyén kívül eső pénzintézetek részére igen jelentékeny jegyzéseket közvetítettek. Ezenkívül egy fél millió korona az az összeg, melyet vármegyénkől ennek területén kívül eső jegyzési helyeken, főleg budapesti és kolozsvári pénzintézeteknél jegyeztek, amelyekről tudomást szereztünk. Az alábbi kimutatásunk szerint közel 9 millió koronáról kapunk hivatalos, pontos és részletes jelentéseket, melyhez jön az előbb említett, részletesen is kimutatható 500.000 korona és a kimutatásokban nem szereplő kisebb jegyzési helyek, valamint a vármegyén kívül eső pénzintézetek részére egyeseknek magán megbizottak útján közvetített jegyzései, úgy, hogy az elért eredményt mérsékelt számítással vármegyénkben 10 millió koronára tehetjük.

A jegyzések a következők:

Csikszereda városban 4.135.855 K, Gyergyószentmiklós városban 500.400 K, a gyergyótölgyesi járásban 132.700 K, a gyergyószentmiklói járásban 1.745.790 K, a szépvízi járásban 1.421.000 K, a felcsiki járásban 556.941 K, a kászapalcsiki járásban 464.850 K, összesen 8.947.336 K.

Oly eredmény ez, melyre Csikvármegye közönsége mindig jóleső érzéssel és jogos önbizalommal tekinthet.

A nagykászoni gör. kath. egyház hívei hazafias lelkesedéssel vettek részt a harmadik hadikölcsön jegyzésében. Boór Arthur nagykászoni magyar gör. kath. esperes-plebános 10.000 koronát, hívei pedig apró tételekben 16.000 koronát jegyeztek a hadikölcsönre.

Csikszentmihályon Szócs Lajos a csikszentmihályi községi hitelszövetkezet igazgató-elnöke

igazi magyar lelkesedéssel és hazafiai buzgalommal vette kezébe a hadikölcsön ügyét. A népet felvilágosította és heteken át fáradozhatatlanul dolgozott, hogy a hadikölcsön jegyzésében minél számosabban vegyenek részt. Agitációját kiterjesztette Lóvészre is, hol Bokor Vaszi bajusz lóvész lakosban lelkes segítő-társra akadt. Csakis úgy sikerült elérni, hogy a kicsiny Lóvész szegény román lakossága 6800 koronát, Csikszentmihály kis emberei pedig 26.000 koronát jegyeztek. Csikszentmihályon inkább a szegény és közepes vagyonu gazdák jegyeztek hadikölcsönt, míg a vagyonosak és gazdagabbak nem irtak alá a kellő mértékben. Az elért eredményben jelentékeny rész illeti Dobos Pétert és Buzás Albertet, kik lelkes buzgalommal fáradoztak. A jegyzések a következők: Vaslában János 200 K, Kósa Barabás 2000 K, Fodor István 200 K, Fodor Ágnes 50 K, Rákospatak hidalap 200 K, Szócs Lajos 200 K, ifj. Szakács Ferencz 1000 K, André Mihály 1600 K, Rocz András 100 K, Tattár János Péteré 50 K, Sándor Francis Lajosé 200 K, Orbán Antal 200 K, Szócs Anna tanító 100 K, Szócs András tanító 100 K, Gábosi Dénes mise-alap 1000 K, Héja Ferenczné csató 400 K, Szócs Bertalan 600 K, Simon András 100 K, Buzás Anna 300 K, Bokor Vasziné 2000 K, Sándor András 200 K, Bokor Vaszi Gáboré 1000 K, Bokor Vasziné Gáboré 1000 K, André István 300 K, Száva János Tódoré 100 K, Gábor Vaszi 100 K, Kósa Antal 600 K, Sándor Lajos 400 K, Kocsis Ágnes 600 K, Bokor Jánosné Mária 200 K, Buta Veró 600 K, Buzás Mihályné 200 K, Vaslában Tamás 200 K, Lakatos Albertné 250 K, özv. Rácz Elekné 500 K, Bálint Péterné 2000 K, idős Konecz Ignác 1000 K, Rácz Anna 1000 K, Konecz Dénes 50 K, özv. Szócs Ferenczné 100 K, Gábosi Dénes 200 K, Orbán Lajosné 400 K, Hitelszövetkezet 1000 K, Petres Ignác 600 K, idős Fodor Ignác 800 K, Olvi Vilma 800 K, Konecz Ignác 1000 K.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Egyházi hírek.** Bochkor Ferenc apagyfalui és Török Ferenc gyergyócsomafalvi lelkészek kérésükre kölcsönösen áthelyeztetek. Ágotha Endre Csikszeredából Marosvásárhelyre kövilt káplánnak; Antal János Futásfalváról Székelyvárságra és Bíró Sándor Futásfalvára küldetett lelkésznek.

— **Meghívó.** A csikszeredai községi polgári leányiskola, 1915. december hó 11-én (szombaton) és 12-én (vasárnap) délután 6 órakor, az iskola zenetermében jótékonycélu gyermek-előadást rendez, mely iránt a közönség körében igen nagy érdeklődés mutatkozik. A kétszeri előadás jövedelme részben harcoló katonáink karácsonyi megörvendeztetésére, részben az elesett polgári iskolai tanárok özvegyeinek és árváinak felsegítésére fog fordíthatni. Belépti-jegy személyenként 1 korona. Felülfizetéseket a nemes cél érdekében köszönettel fogadják. Műsor: 1. Fr. Braungard: Waldesrauschen. Zongorázza: Kovács Böske IV. o. t. 2. Dr. Dávid István: Csukaszürke sapka, éneklé Fejér Dóra II. o. t.; zongorán kíséri: Bodor Jolánka I. o. t. 3. Gáspár Jenő: Csillaghullás. Szavalja: Sántha Juliska III. o. t. 4. Fehér—Pósa: Utolsó üzenet, éneklé: Helvig Nelli III. o. t., Szász Ilonka III. o. t., Ambrus Margit IV. o. t., Merza Ibolyka IV. o. t. Zongorán kíséri: Bodor Jolánka I. o. t. 5. Stojanovits—Falk: Karácsonyi álom. Daljáték. Zongorán kíséri: Szathmáry Olga. Szereplők: Bandi, Veress Irma I. o. t. Tündérherceg, Sándor Olga IV. o. t. Angyalok Ferenczy Jolán III. o. t. Portik Anna II. o. t.

— **Apródok:** Benedek Klára I. o. t., Fried Margit I. o. t., György Mariska I. o. t., Kolin Edit I. o. t., Mayer Mici I. o. t., Steiner Erzsébet I. o. t., Veress Anna I. o. t., Vitélyos Mici II. o. t. — **Lepkék:** Balázs Ilonka III. o. t., Biró Ilona II. o. t., Merza Jolán III. o. t., Neufeld Ilonka I. o. t., Szoboda Gizella II. o. t., Veress Iránka II. o. t., Vitélyos Böske III. o. t., Zacharie Frida I. o. t. — **Tündérek:** Ambrus Aranka II. o. t., Bece Anuska III. o. t., Bodó Lili I. o. t., Csató Olimpia II. o. t., Jakó Eszter I. o. t., Király Emma III. o. t., Körér Anna I. o. t., Nagy Bözai III. o. t., Schnierer Irma I. o. t., Tauber Mariska I. o. t., Vajna Erzsébet I. o. t., Zacharie Jolán II. o. t. — **Kar:** Ambrus Ilona IV. o. t., Ambrus Margit IV. o. t., Bakcai Ilona IV. o. t., Bartha Elvira IV. o. t., Benke Róza IV. o. t., Bíró Juliska IV. o. t., Brüller Karolin III. o. t., Csomortáni Anna III. o. t., Fejér Dóra II. o. t., Freund Etel IV. o. t., Hajnó Irma IV. o. t., Helvig Nelli III. o. t., Henrich Margit III. o. t., Keresztes Ilona III. o. t., Kolin Olga IV. o. t., Kovács Böske IV. o. t., László Rózsika III. o. t., Lukács Irma III. o. t., Márton Juliska IV. o. t., Merza Ibolyka IV. o. t., Orbán Irén IV. o. t., Petres Róza III. o. t., Schnierer Ilonka II. o. t., Szász Ilonka III. o. t., Szobodeczky Emma IV. o. t.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter az 1914—1916 évekre terjedő három évi időtar-

tamra alakított adófelszámolási bizottságnak dr. Fejér Antal elhalálása folytán megüresedett helyettes elnöki tisztségére T. Nagy Imre jkirályi tanácsost, a csikszeredai Takarékpénztár elnökét kinevezte.

— **Elhalasztottak a bevonulást.** A miniszterelnökség sajtóirodája közlése szerint hivatalosan közléseket, hogy mindazoknak, akiknek december hatodikán kellett volna bevonulniuk, csak december 15-én tartoznak az illetékes csapatparancsnokságnál szolgálatra jelentkezni.

— **A katonák karácsonyi ajándéka.** A Vörös Kereszt Egylet Csikszereda Városi Választmánya Bodor Gyuláné elnök útján 600 koronát adományozott a helybeli katonák meleg ruhával való ellátására, 300 koronát a katonák karácsonyi ajándékaira és 100 koronát a bolgár Vörös Kereszt javára. Ez a tett milyen hazafias, épp olyan elismerésreméltó, egyben ékesen bizonyítja városunk lelkes és fáradozhatatlan hőlgyeinek nemes munkáját, mely a háboru folyamán állandó permanenciában a legszebb eredményeket mutatja fel.

— **A franciák vesztesége kétmillió-hétszáz ezer ember.** Hágából jelentik: A franciák veszteségei sebesültekben és halottakban kétmillió hatszáz ezer ember, ebből kétmillió harcceptelen, a többi halott.

— **A balánbányai rézművek.** A Magyarország írja: „Magyar rézbányák”. A háztartásokból elvisznek minden rezet, s Magyarországnak a legfőbb rézércet szolgáltató híres bányája, Balánbánya munkátlanul pihen. Balánbánya Csikvármegyében Felcsikon van, nem messze az ország keleti határától s a kicsi község felett elterülő Balánhavas, ahonnan évenként átlag legalább hétszáz métermázsas elsőrendű minőségű rézércet hoztak napvilágra. A kitermelés már régebb szünetel, mert a termelési költségek nem állottak arányban a réz árával. De most amikor 5 korona 50 fillérbe kerül kilogrammonként a tiszta réz, minden bizonnyal nem vallanak kárát a munkájuknak a tulajdonosok. Annak idején vasut sem volt a bánya közelében, most az is van, mivel alig van már székely munkásember otthon, hadifoglyokkal miveltehetnék a bányát. Néhány nappal ezelőtt szóvá tettük a délmagyarországi feltárásokban félbehagyott rézbányák ügyét. Ezeknek a bányáknak a sorsa teljesen egyezik a Balánbányáéval, ahol az utóbbi időben az összes társai tevékenység abból állt, hogy néhány tárnából állandóan szivattyúzták a vizet. És ha a mívelésükben félbehagyott bányákat üzembe helyeznék, nemcsak a rézárakat változtatnák meg, hanem a mi most a legfőbb, csökkentenék a rézhányt is.

— **A központiak eddigi hódításai.** Berlinből jelentik: A központi hatalmak 470.000 négyzetkilométernyi területet szállottak meg, 33.000.000 lakóssal.

— **Mit kössünk katonáinknak?** A Hadsegélyző Hivatal a jótékony közönség szíves figyelmébe ajánlja a következőket: Technikai okokból a földolgozásra kibocsátott gyapjufonal egyrésze nem volt olyan vékony, mint a tavalyi és emiatt a még októberben szétküldött Utmutatónak a terdmelegítő és harisnya-kötésről szóló részét esetenként módosítani kell a fonál vastagságához képest. Vastagabb fonalnál ugyanis az említett két cikk készítése kevesebb szemmél kezdendő. Legjobb az első kész példányokat egy közepes nagyságu férfin kipróbálni. Az első szállítmányok beérkezése folytán a Hivatal már szabályozhatja is a jó szívek munkáját: terdmelegítőből már a kellő mennyiség beérkezett, viszont harisnyák és lábszárvédők nagyobb mennyiségű készítése igen kívánatos volna, hasonlóképp szükség volna még érmelegítőkre is. Az áldozatkész közönség fokozott munkáját ilyen irányban kéri a Hadsegélyző Hivatal. (V. Akadémia utca 17.)

— **Hány kitüntetést kaptak eddig a 24-es honvédek?** A tisztek: 9 drb vaskorona-rend, 1 drb Ferenc József rend, 1 darab koronás arany érdemkereszt, 40 drb 3. oszt. katonai érdemkereszt, 45 drb legfelsőbb elismerés (Signum laudis), 8 drb német vaskereszt. A legénység: 12 drb aranyérem, 4 drb koronás ezüst érdemkereszt, 1 drb ezüst érdemkereszt, 130 drb 1. osztályu ezüstérem, 531 drb II. oszt. ezüstérem, 455 drb bronz érem. Összesen 1237 kitüntetés.

— **Köszöni döntés a Balkánon.** Zürichből jelentik: Svájci lapok athéni jelentések alapján megállapítják, hogy a katonai döntés a Balkánon a napokban megtörtént.

— **Nem hosszabítható meg a harctéri szabadság.** Az „Órszem” című katonai újságban olvassuk: illetékes helyről jelentik, hogy a harcterről rövid szabadságra visszatérkezett legénységnek szabadság meghosszabbítás, vagy felmentés semmi címen sem engedélyezhető.

— **Adományok katonáink karácsonyára.** Csikszentmihályon a harctéren küzdő katonák karácsonyi ajándékára Szócs Lajos gyűjtőívén adakoztak: Dobos Dénes ig. tanító, Szócs Lajos, Tatár András, Todor István, Péter János, Szakáli Ferencz, Biró Albert, André István, Antal József, Erőss Dénes, Erőss Ferencz, Ladó Péter, Fodor Ignác és Buzás Balázs 1-1 koronát, mely összeg a budapesti honvédelmi Minisztérium hadsegélyező hivatalának beküldetett.

— **Haláloszás.** Özv. Dziaikievits Jánosné szül. Császár Veronika 94 éves korában december 7-én Szépvízen elhunyt.

— **Banknyitás az okkupált területen.** A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a „Magyar Lezámitoló és Pénzváltó bank” a cs. kir. Szab. Osztrák Länderbankkal együttesen az osztrák-magyar csapatok által megszállva tartott területre kiterjedőleg Dabrowán fiókot nyitott, mely a banküzlet minden ágával foglalkozik.

— **Hadseregszállítás.** A m. kir. honvéd központi ruhatár parancsnoksága pályázatot hirdet az alább felsorolt cikkek 1916. évi február 28-ig terjedő szállítására. Hosapka, gyapjúkapcsa, keztyű, lábíkravédó, hátizsák, kardbojt, huszár sarkantyú, kulacs, fejsze, fűrés, véső, harapófogó, kisfűrés, csákány, balta, drótvágó olló, lámpák, gombok, zsebképek, lókefék, sátorcövek és jegyzékönyvek. Az ajánlatok közzétételétől fentti parancsnoksághoz 1916. december 9-én d. e. 9. óráig nyújtandók be. A részletes hirdetés a kamara helyiségében megtekinthető.

— **A sertésár emelkedése.** Az az olcsóbbodás, amely a sertésárban beállt, most már az egész országban általános lett. Ujabbban is az ország különböző részeiből jelentik, hogy a sertésárak rohamosan esnek. Így még katonaságot tartó városokban is lényegesen árhanatlanok álltak be, a mennyiben az élősúly ára erősen közeledik a 2 koronához, a kimért hus ára pedig 3 kor. 40 fillére szállt le. — Ezek alapján mi is remélhetjük, hogy a sertésplacainkon mesterségesen és indokolatlanul fentartott képtelen árak — mondhatnánk, jogtalan követelések — le fognak hanyatlani és az ezek koronás sertés ismét a mesék országába kerül.

— **Bulgáriai tojásbehozatal.** Valószínű, hogy a szépen virágzó tojászsorának a napjai meg vannak számlálva. Ugyanis Bulgária kiviteli engedélyt adott több millió darab tojás hozatalára. Pár hét múlva ez az import megérkezik a fővárosban remélik, hogy a darabár 16 fillerre fog lehangyatlani. A további import előreláthatólag az egész országban jótékonyan fogja éreztetni ármérsékelő hatását.

— **Az elesett katonák hulláinak szállítására szóló kedvezmények.** A kereskedelmiügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint az osztrák-magyar, valamint a német birodalmi haderő kötelekébe tartozott és a harctéren szerzett sebesülés vagy betegség folytán elhunyt katonák holttestének kizárólagos teherárúként leendő hazaszállítására a Máv. saját vonalain és a kezelésében lévő helyi érdekű vasutak vonalain 50%-os fuvardíj-kedvezményt, ezenkívül a hullának egy igazolt kísérője részére — az I. kocsiosztály használatának kivételével — az oda és vissza utazásra 50%-os menetdíj-kedvezményt engedélyezett. E kedvezményeket az elhunytak hozzátartozóinak az államvasutak igazgatóságához intézendő kérvénye alapján engedélyezik olyképpen, hogy a hullaszállításra 50%-os teherárúszállítási utalványt adnak ki, mely a fuvarlevélhez csatolva, a kedvezmény rovatalás után alkalmazandó. A menetdíj-kedvezmény a félúru menetjeggyel egyes utazásra jogosító igazolvánnyal lesz igénybe vehető, mely igazolványokat ugyancsak az igazgatóság állítja ki. Az osztrák vasúti miniszter hasonló rendeletet adott ki, s a szállítási díj-kedvezményt magyar állampolgárok is igénybe vehetik.

— **Uj postahivatalok az okkupált Oroszországban.** A kamara közli, hogy az osztrák-magyar csapatok által Orosz-Lengyelországban megszállott területen Lubartow és

Nowo-Aleksandrya helyeken I. és Zarkiban II. oszt. hadtápposta nyílt meg. A német csapatok által megszállott területekkel még ez idő szerinti a mi csapataink által hódított terület nem érintkezhetik, tehát oda címzett csomagokat a hadtápposta hivatalok el nem fogadják.

— **Hírlapírók drágasági pótléka.** A vidéki hírlapírók anyagi érdekei fölött való köteles arra gondoskodás arra indította a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségét, hogy a vidéki lapkiadók — tekintettel az elviselehetetlen nagy drágaságra — a hírlapírók fizetésének arányos felemelésére hívja fel. A méltányos kérelmet előreláthatólag a legnagyobb jóakarattal fogják teljesíteni a vidéki lapok kiadói.

— **A fogyasztási szövetkezet megnyitása.** A Csikszerepai Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete hétfőn minden reklám nélkül átadott rendeltetésének. Reklámra nem is volt szükség, mert az érdekeltek közönség türelmetlenül várta a szövetkezeti bolt megnyitását. Ezután is a közönség tudomására hoztuk, miszerint az igazgatóság határozatilag újlag kimondotta, hogy a szövetkezeti boltban csak szövetkezeti tagok vásárolhatnak, mert az első napokban úgy megröghanták a boltot, hogy a szállítási nehézségek miatt a nem szövetkezeti tagokat egyelőre kiszolgálni lehetetlenség. A szövetkezeti tagok figyelmét felhívjuk, hogy tagsági könyveiket a befizetést igazoló nyugták beszolgáltatása ellenében a szövetkezeti boltban vegyék át. A szövetkezeti bolt részére megrendelt áruk jelentékeny része még vasuton van úgy, hogy a bolt teljes és kifogástalan berendezése csak egy-két hét múlva remélhető, éppen ezért a közönség türelmét kéri az igazgatóság. Természetesen a szövetkezeti boltban már most is majdnem minden cikket lehet kapni és a megindult forgalom rendkívül élénk.

— **Románia döntés előtt.** A Daily Chronicle athéni levelezője november 30-áról ezt táviratozza: Ma este megtudtam, hogy a központi hatalmak megismételték lépésüket Romániában, hogy a bukaresti kormányt arra bírják, hogy semlegeségükről lemondva, álljanak Bulgária mellé. Ezek a kísérletek, úgy látszik, nem voltak eredménytelenek. Semleges politikai körökben erősödik az a felfogás, hogy az ententának legközelebb új ellenséggel lesz dolga.

— **Az új hadikölcsön jegyzéseinek számbavétele még egyre tart.** Az eddig feldolgozott jelentések közül kétségtelen, hogy a harmadik hadikölcsön eredménye elérte a kétmilliárdot. Öröndetes a német tőke nagyobbarányú részvétele, ami leginkább a Berlini Magyar Egyesület elnökének érdeme. Német magánosok és bankok körülbelül 30—35 milliót jegyeztek a magyar hadikölcsönre.

— **Megindul a berlin—konstantinápolyi express.** Berlinből jelentik: A Berlin—konstantinápolyi express a jövő héten megindul. Gyászere mindkét fővárosból elindul egy-egy vonat, amelyek Temesvározt találkoznak, ahol nagy ünnepek lesznek. Nemetsország a felhalmazott áruk elszállítására 10 mozdonyt és 200 waggot bocsajt a török vasutak rendelkezésére.

— **Székely emlékmű.** A székelyudvarhelyi 82. gyalogezred néhány székely vitéze két művészi domborművet arcképet készített. Az egyik a királyt, a másik Vilmos császárt ábrázolja. A domborműveket a Kuvárhegy oldalán helyezték el december 2-án nagy ünnepélyességgel, ama harcok emlékére, a melyekben kiváló részüket volt székely dalainknak. Az ünnepélyen Rothenary Albert ezredes mondott magas szárnyalású beszédet, ezután Majthényi Miklós dr. polgármester lelkes beszéd kíséretében a város gondozásába vette az emlékművet. Végül Majláth Gusztáv gróf püspök lelkesítő beszédet intézett a kivonult legénységhez.

— **Az Ujság és a háború.** A történelem véres meglevenedése azt az időt, amelynek szemtanúi, nagyszerű izgalmában és szenvedéseiben részesei vagyunk, végzetesen kiemelte a mulandóság szürke tömegéből. Oly eseményeket élünk meg, amelyeknek hatása talán évszázadokra szól és amelyekre a legkésőbbi jövőendő is kíváncsi lesz. A napi krónika történelmet ír anélkül, hogy a történetírás rangját vindikálna magának. De a maga szerényebb tisztában is AZ UJSÁG az idő szelleme szerint való kötelességének ismeri, hogy hűséges, pontos, gazdag és megbízható naplója legyen a nagy kor történelmi életének. A háborús idő

segítő társadalmi mozgalmának irányításában és istápolásában olyan mértékben vette ki a részét, amely teljesen méltó díszes és erős közönségéhez. Gyűjtései súlyos összegeket eredményeztek, míg a maga részéről készséggel áldozott bőven, hogy a nagy világtörténelmi kor eseményeinek gazdag és hiteles képét állíthassa nap nap után olvasói elé. Elsőrangú tudósítói vannak minden harctéren, a legjobb forrásokból vett eredeti értesülései mindig föltétlenül hitelesek. A harctéri helyzet eseményeit, fejleményeit és jelentőségét minden nap avatott katonai szakértő hivatott tolla ismerteti és magyarázza az olvasónak és a magyarázatot ugyancsak kiváló kézből való térkép teszi szemléletessé a lap minden számában. Ezenfölül AZ UJSÁG minden vasárnapi számában ugyancsak egész oldalas nagyságu, sorozatos térképpel illusztrált összefoglaló ismertetés jelenik meg a háborús hét eseményeiről és eredményeiről. Ezek a heti térképek megőrizve és összegyűjtve nagyon érdekes, sőt értékes rajzolt krónikája lesznek majd a világháborúnak, egész lefolyásának, minden izgalmas és nagyszerű fordulatának.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Kovács Albert ügyvéd ur a polg. leányiskola által f. hó 11 és 12-ére kitűzött előadás jótékony céljára 10 koronát adományozott. Fogadja ezen szép adományért az igazgatóság hálás köszönetét.

— **Uj könyv.** Vettük az alábbi előfizetési felhívást: Nemesen érző emberek kezdeményezésére, a háboruban elesett székely hősök árváinak nevelésére Gyergyószentmiklóson Arvaházat létesítenek. Az Arvaház költségeinek egyrészét jótékony adományokból gyűjti össze az intéző bizottság. Ugy érzem, hogy mindnyájunknak kötelessége hozzájárulni valamivel e szép terv megvalósításához, hogy az éretünk itthonmaradottakért is vérüket ontó székely katonáink iránt érzett hálánknak, parányi részét bár, lerójjuk ezzel. Ez az érzésem indított arra, hogy a Gyergyói Arvaház javára kiadjam összes, székely nyelvjárásban megírt humoros munkáimat (ezek között a „Ferdői levelek” és „Nyüszkölés a nagy víz martján” című hosszabb írásaimat is). A könyv — melyhez Szopos Sándor székely festőművész készít képeket, 1916. januárjában jelenik meg és előfizetési áron példányonként 3 K. 20 fillérbe kerül. Tisztelettel kérem azokat, akik könyvemre előfizetnek, hogy december végéig az előfizetési összeget dr. Dombi János városi főjegyző ur címére Gyergyószentmiklósról beküldeni sziveskedjenek.

Szini Lajos.

— **A fémeladási idő meghosszabbítása.** A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, melylyel a hadicélokra igénybe vettnek kijelentett fém tárgyak beváltási határidejét 1916. január 31-ig meghosszabbították. Ezen időpontig nincs kényszerrekvirálás. A már lefoglalt és eladott fém tárgyakat azonban időközben is be kell szállítani, ha a beszállítás elrendeltetik. Ez a mulasztás büntetendő.

— **A sertészsír és sertésár maximális ára.** A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl a sertészsír és a sertésárának maximalálásáról. A maximális árak december 16-án lépnek életbe és havonként kisebbednek. Decemberben 16-tól január 15-ig az olvasztott disznózsír métermázsája 700, a háj 660 és a friss nyers szalonna 620 korona. Januártól februárig az olvasztott disznózsír 650, a háj 610, a szalonna 590 korona. Februártól márciusig az olvasztott disznózsír 600, a háj 560, szalonna 540 korona. Márciustól áprilisig az olvasztott disznózsír 550, a háj 510, a szalonna 490 korona. A sertésárának megállapítását a kormányrendelet a megyékben az alispánokra, a városokban a polgármesterekre bizza. A kicsinyben való árusítás maximalása ugyanezeknek a hatóságoknak feladata lesz. A maximális árak túllépését két hónapig terjedhető fogházzal és 600 korona pénzbüntetéssel sújthatják, a közgazgatási hatóságok.

— **Ügyvezető bizottsági értekezlet.** A Vörös Kereszt Egyesület Csikszerepai városi választmányának ügyvezető bizottsága dr. Ujfalusi Jenő elnök vezetésével folyó hó 1-én értekezletet tartott. Az elnökön kívül az értekezleten Fejér Sándorné és Fejér Sándor tb. elnökök, Kassay Lajos tb. tag, Bodor Gyuláné társelnök, özv. dr. Filep Sándorné és Szlávik Ferencz alelnökök, Gözsy Árpádné ellenőr, Albert Ödönné, özv. Balló Gáborné, Merza Jánosné, Szlávik Ferencz dr. Kovács Gyárfás és Albert Sándor bizottsági tagok tettek előterjesztést. Ezeknek tudomásul vétele Keresztnek 100 korona adományt szavazott meg. A bizottság elhatározta, hogy 600 korona értékű pamut és flanelt szerez be, melyből a helybeli katonák téli felszerelést készítenek.

— **Közelit döntés a Balkánon.** Zúriktól jelentik: Svájci lapok athéni jelentések alapján megállapítják, hogy a katonai döntés a Balkánon a napokban megtörténik.

— **Nem hosszabítható meg a harctéri szabadság.** Az „Orszem” című katonai újságban olvassuk: illetékes helyről jelentik, hogy a harctérről rövid szabadságra visszatérkezett legénységnek szabadság meghosszabbítás, vagy felmentés semmi címen sem engedélyezhető.

— **Adományok katonáink karácsonyára.** Csikszentmihályon a harctéren küzdő katonák karácsonyi ajándékára Szócs Lajos gyűjtőívén adakoztak: Dobos Dénes ig. tanító, Szócs Lajos, Tatár András, Todor István, Péter János, Szakáli Ferencz, Bíró Albert, André István, Antal József, Erőss Dénes, Erőss Ferencz, Ladó Péter, Fodor Ignác és Buzás Balázs 1-1 koronát, mely összeg a budapesti honvédelmi Miniszterium hadsegélyező hivatalának beküldetett.

— **Halálozás.** Özv. Dziaikievits Jánosné szül. Császár Veronika 94 éves korában december 7-én Szépvízen elhunyt.

— **Banknyitás az okkupált területen.** A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a „Magyar Leszámitoló és Pénzváltó bank” a cs. kir. Szab. Osztrák Länderbankkal együttesen az osztrák-magyar csapatok által megszállva tartott területre kiterjedőleg Dabrowán fiókot nyitott, mely a banküzlet minden ágával foglalkozik.

— **Hadseregszállítás.** A m. kir. honvéd központi ruhatár parancsnoksága pályázatot hirdet az alább felsorolt cikkek 1916. évi február 28-ig terjedő szállítására. Hosapka, gyapjukapcsa, keztüli, lábikravédó, hátizsák, kardbojt, huszár sarkantyú, kulacs, fejsze, fűrés, véső, harapófógo, kisjászó, csákány, balta, drótvágó olló, lámpák, gombok, zsebképek, lókefék, sátorcövek és jegyzékönyvek. Az ajánlatok közvetlenül fenti parancsnoksághoz 1916. december 9-én d. e. 9. óráig nyújtandók be. A részletes hirdetés a kamara helyiségében megtekinthető.

— **A sertésár olcsóbbodása.** Az az olcsóbbodás, a mely a sertésárban beállott, most már az egész országban általános lett. Ujabbban is az ország különböző részeiből jelentik, hogy a sertésárak rohamosan esnek. Így még katonaságot tartó városokban is lényeges arányatlanság állt be, a mennyiben az élősúly ára erősen közeledik a 2 koronához, a kimért hus ára pedig 3 kor. 40 fillére szállt le. — Ezek alapján mi is remélhetjük, hogy a sertésárainkon mesterségesen és indokolatlanul fentartott képtelen árak — mondhatnánk, jogtalan követelések, — le fognak hanyatlani s az ezek koronás sertés ismét a mesék országába kerül.

— **Bulgáriai tojásbehozatal.** Valószínű, hogy a szépen virágzó tojásüzorának a napjai meg vannak számlálva. Ugyanis Bulgária kiviteli engedélyt adott több millió darab tojás hozatalára. Pár hét múlva ez az import megérkezik s a fővárosban remélik, hogy a darabár 16 fillerre fog le hanyatlani. A további import előreláthatólag az egész országban jótékonyan fogja éreztetni ármérsékelő hatását.

— **Az elesett katonák hulláinak szállítására szolgáló kedvezmények.** A kereskedelmiügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint az osztrák-magyar, valamint a német birodalmi haderő kötelékébe tartozott és a harctéren szerzett sebesülés vagy betegség folytán elhunyt harcok holttestének kizárólag teherárúként leendő hazaszállítására a Máv. saját vonalán és a kezelésében lévő helyi érdekű vasutak vonalán 50%-os fuvardíj-kedvezményt, ezenkívül a hullának egy igazolt kísérője részére — az I. kocsiosztály használatának kivételével — az oda és vissza utazására 50%-os menetdíj-kedvezményt engedélyezett. E kedvezményeket az elhunytak hozzátartozóinak az államvasutak igazgatóságához intézendő kérvénye alapján engedélyezik olyképpen, hogy a hullaszállításra 50%-os teherárúszállítási utalványt adnak ki, mely a fuvarlevélhez csatolható, a kedvezmény rovatalas útján alkalmazandó. A menetdíj-kedvezmény a féláru menetjeggyel egyes utazásra jogonit igazolvánnyal lesz igénybe vehető, mely igazolványokat ugyancsak az igazgatóság állítja ki. Az osztrák vasuti miniszter hasonló rendeletet adott ki, s a szállítási díj-kedvezményt magyar állampolgárok is igénybe vehetik.

— **Uj postahivatalok az okupált Oroszországban.** A kamara közli, hogy az osztrák-magyar csapatok által Orosz-Lengyelországban megszállott területen Lubartow és

Nowo-Aleksandrya helyeken I. és Zarkiban II. oszt. hadtápposta nyílt meg. A német csapatok által megszállott területekkel még ez idő szerint a mi csapataink által hódított terület nem érintkezhetik, tehát oda címzett csomagokat a hadtápposta hivatalok el nem fogadják.

— **Hírlapírók drágasági pótléka.** A vidéki hírlapírók anyagai érdekei fölött való köteles arra gondoskodás arra indította a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségét, hogy a vidéki lapkiadókat — tekintettel az elviselhetetlen nagy drágaságra — a hírlapírók fizetésének arányos felemelésére hívja fel. A méltányos kérelmet előreláthatólag a legnagyobb jóakarattal fogják teljesíteni a vidéki lapok kiadói.

— **A fogyasztási szövetkezet megnyitása.** A Csikszeredei Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete hétfőn minden reklám nélkül átadott rendeltetésének. Reklámra nem is volt szükség, mert az érdekelt közönség türelmetlenül várta a szövetkezeti bolt megnyitását. Ezután is a közönség tudomására hozzuk, miszerint az igazgatóság határozatilag újlag kimondotta, hogy a szövetkezeti boltban csak szövetkezeti tagok vásárolhatnak, mert az első napokban úgy megröghanták a boltot, hogy a szállítási nehézségek miatt a nem szövetkezeti tagokat egyelőre kiszolgálani lehetetlenség. A szövetkezeti tagok ügyelmét felhívjuk, hogy tagsági könyveiket a befizetést igazoló nyugtak beszolgáltatása ellenében a szövetkezeti boltban vegyék át. A szövetkezeti bolt részére megrendelt áruk jelentékeny része még vasuton van úgy, hogy a bolt teljes és kifogástalan berendezése csak egy-két hét múlva remélhető, éppen ezért a közönség türelmét kéri az igazgatóság. Természetesen a szövetkezeti boltban már most is majdnem minden cikket lehet kapni és a megindult forgalom rendkívül élénk.

— **Románia döntés előtt.** A Daily Chronicle athéni levelezője november 30-áról ezt táviratozza: Ma este megtudtam, hogy a központi hatalmak megismélték lépésüket Romániában, hogy a bukaresti kormányt arra bírják, hogy semlegességükre lemondva, álljanak Bulgária mellé. Ezek a kísérletek, úgy látszik, nem voltak eredménytelenek. Semleges politikai körökben erősödik az a felfogás, hogy az ententának legközelebb új ellenséggel lesz dolga.

— **Az új hadikölcsön jegyzéseinek számbavétele még egyre tart.** Az eddig feldolgozott jelentésekkel kétségtelen, hogy a harmadik hadikölcsön eredménye elérte a kétmilliárdot. Örvendtes a német tőke nagyobbarányu részvétele, ami leginkább a Berli Magyar Egyesület elnökének érdeme. Német magánosok és bankok körülbelül 30—35 milliót jegyeztek a magyar hadikölcsönre.

— **Megindul a berlin—konstantinápolyi expressz.** Berlinből jelentik: A Berlin—konstantinápolyi expressz a jövő héten megindul. Egyszerre mindkét fővárosból elindul egy-egy vonat, amelyek Temesvárott találkoznak, ahol nagy ünnepek lesznek. Nemetszág a felhalmazott áruk elszállítására 10 mozdonyt és 200 waggont bocsajt a török vasutak rendelkezésére.

— **Szekely emlékmű.** A szekelyudvarhelyi 82. gyalogezred néhány szekely vitéze két művészi domborművet arcképet készített. Az egyik a királyt, a másik Vilmos császárt ábrázolja. A domborműveket a Kuvarehgy oldalán helyezték el december 2-án nagy ünnepélyességgel, ama harcok emlékére, a melyekben kiváló részük volt szekely dalaiainknak. Az ünnepélyen Rothénary Albert ezredes mondott magas szárnyalású beszédet, ezután Majthényi Miklós dr. polgármester lelkes beszéd kíséretében a város gondozásába vette az emlékművet. Végül Majláth Gusztáv gróf püspök lelkesítő beszédet intézett a kivonult legénységhez.

— **Az Ujság és a háború.** A történelem véres megelevenedése azt az időt, amelynek szemtanúi, nagyszerű izgalmában és szenvedéseiben részesei vagyunk, végzetesen kiemelte a mulandóság szürke tömegéből. Oly eseményeket élünk meg, amelyeknek hatása talán évszázadokra szól és amelyekre a legkésőbbi jövőndő is kíváncsi lesz. A napi krónika történelmet ír anélkül, hogy a történetírás rangját vindikálná magának. De a maga szerényebb tisztában is AZ UJSÁG az idő szelleme szerint való kötelességének ismeri, hogy hűséges, pontos, gazdag és megbízható naplója legyen a nagy kor historial életének. A háborus idő

segítő társadalmi mozgalmainak irányításában és istápolásában olyan mértékben vette ki a részét, amely teljesen méltó díszes és erős közönségéhez. Gyűjtései súlyos összegeket eredményeztek, míg a maga részéről készséggel áldozott bőven, hogy a nagy világtörténelmi kor eseményeinek gazdag és hiteles képét állíthassa nap nap után olvasói elé. Elsőrangú tudósítói vannak minden harctéren, a legjobb forrásokból vett eredeti értesülései mindig föltétlenül hitelesek. A harctéri helyzet eseményeit, fejleményeit és jelentőségét minden nap avatott katonai szakértő hivatott tolla ismerteti és magyarázza az olvasónak és a magyarázatot ugyancsak kiváló kézből való térkép teszi szemléletessé a lap minden számában. Ezenfölül AZ UJSÁG minden vasárnapi számában ugyancsak egész oldalas nagyságu, sorozatos térképpel illusztrált összefoglaló ismertetés jelenik meg a háborus hét eseményeiről és eredményeiről. Ezek a heti térképek megőrizve és összegyűjtve nagyon értékes, sőt értékes rajzolt krónikája lesznek majd a világháborúnak, egész lefolyásának, minden izgalmas és nagyszerű fordulatának.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Kovács Albert ügyvéd ur a polg. leányiskola által f. hó 11 és 12-ére kitűzött előadásjótékony céljára 10 koronát adományozott. Fogadja ezen szép adományért az igazgatóság hálás köszönetét.

— **Uj könyv.** Vettük az alábbi előfizetési felhívást: Nemesen érző emberek kezdeményezésére, a háboruban elesett székely hősök árváinak neveltetésére Gyergyószentmiklóson Arvaházát létesítenek. Az Arvaház költségeinek egy részét jótékony adományokból gyűjtő össze az intéző bizottság. Ugy éreznem, hogy mindnyájunknak kötelessége hozzájárulni valamivel e szép terv megvalósításához, hogy az érettünk itthonmaradtakért is vérüket ontó székely katonáink iránt érzett hálánknak, parányi részét bár, lerójjuk ezzel. Ez az érzésem indított arra, hogy a Gyergyói Arvaház javára kiadjam összes, székely nyelvjárásban megírt humoros munkáimat (ezek között a „Feredői levelek” és „Nyüszkölés a nagy víz martján” című hosszabb írásaimat is). A könyv — melyhez Szepes Sándor székely festőművész készít képeket, 1916. januárjában jelenik meg és előfizetési áron példányonként 3 K. 20 fillérbe kerül. Tisztelettel kérem azokat, akik könyvemre előfizetnek, hogy december végéig az előfizetési összeget dr. Dombi János városi főjegyző ur címére Gyergyószentmiklósról beküldeni sziveskedjenek.

Szini Lajos.

— **A fémeladási idő meghosszabbítása.** A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, melylyel a hadicélokra igénybe vetnek kijelentett fém tárgyak beváltási határidejét 1916. január 31-ig meghosszabbították. Ezen időpontig nincs kényszerrekvirálás. A már lefoglalt és eladott fém tárgyakat azonban időközben is be kell szállítani, ha a beszállítás elrendeltetik. Ez a mulasztás büntetendő.

— **A sertésár és sertésár maximális ára.** A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl a sertésár és a sertésár árának maximalásáról. A maximális árak december 16-án lépnek életbe és havi-ként kisebbednek. Decemberben 16-tól január 15-ig az olvasztott disznósír métermázsája 700, a háj 660 és a friss nyers szalonna 620 korona. Januártól februárig az olvasztott disznósír 650, a háj 610, a szalonna 590 korona. Februártól márciusig az olvasztott disznósír 600, a háj 560, szalonna 540 korona. Márciustól áprilisig az olvasztott disznósír 550, a háj 510, a szalonna 490 korona. A sertésár árának megállapítását a kormányrendelet a megyékben az alispánokra, a városokban a polgármesterekre bizza. A kicsinyben való árusítás maximalása ugyanézeknek a hatóságoknak feladata lesz. A maximális árak túllépését két hónapig terjedhető fogházzal és 600 korona pénzbüntetéssel sújthatják, a köz-igazgatási hatóságok.

— **Ügyvezető bizottsági értekezlet.** A Vörös Kereszt Egyesület Csikszeredei városi választmányának ügyvezető bizottsága dr. Ujfalusi Jenő elnök vezetésével folyó hó 1-én értekezletet tartott. Az elnökön kívül az értekezleten Fejér Sándorné és Fejér Sándor tb. elnökök, Kassay Lajos tb. tag, Bodor Gyuláné társelnök, özv. dr. Filep Sándorné és Szlávik Ferenc elnökök, Gözsy Árpádné ellenőr, Albert Ödönne, özv. Balló Gáborné, Morza Jánosné, Szlávik Ferencné, dr. Kovács Gyárfás és Albert Sándor bizottsági tagok voltak jelen. A folyó ügyekről Szlávik Ferenc elnök tett előterjesztést. Ezeknek tudomásul vétele Keresztnek 100 korona adományt szavazott meg. A bizottság elhatározta, hogy 600 korona értékű pamut és flanelt szerez be, melyből a helybeli katonák-nak téli felszerelést készítenek.

— „A Tolonc“ a moziban. Értelme szerint vasárnap, e hó 12-én rendkívül nagyszabású és gazdag műsora lesz a mozinak, a mi 2 $\frac{1}{2}$ -3 óráig fog tartani. Szinre kerül ugyanis Tóth Ede híres népszínműve „a Tolonc“ 4 felvonásban, Filmre alkalmazta: Janovics Jenő dr., s főszereplői: Jászai Mari, Berky Lili és Várkonyi Mihály ismert színészeink. A film rendezője: Kertész Mihály s a történet színhelye: Kolozsvár és Torockó. Az egész ország hangos volt a „Tolonc“ film sikerétől s egyértelműleg megállapította a sajtó, hogy ez a magyar kinematográfia első nagy diadala, mely felülmúlja a már itt is bemutatott „Sárga csikó“ hatását. Ezenkívül szinre kerül még Psilander a világhírű mozisínészszel a főszerepben: a „Végrendelet“ című 3 felvonásos dráma, melyben a moziművész legkiváló alakítását nyújtja. Az előadások tekintettel a műsor nagyságára, pontosan d u. 1/4 4 órakor és este 8 órakor kezdődnek s csakis mérsékelt lesznek felemelve.

— Köszönetnyilvánítás. A Vörös Kereszt Egyet Csikszereida városi választmánya hálás köszönetet mond dr. Elthes Gyuláné és Lázár Miklósné urasszonyoknak a folyó hó 5-iki matiné rendezéséért, valamint az összes szereplőknek a matinéval való közreműködésért, ugyancsak Fejér Sándor alispán urnak a terem és Bodor Gyulánénak a zongora átengedéseért.

— Felülíratások nyugtázása. A Vörös Kereszt Egyet Csikszereida városi választmányának folyó hó 5-én rendezett matinéján a következők fizettek felül: N. N. 29, Mikó Bálint 19, Lázár Miklós 18, dr. Hirsch Hugó 11, Pauszné Mikó Ilona, Csicsery Zeigmond, Bodor Gyula, Nagy Gyula és N. N. 10-10, Gyalóky Sándor, Grossmann Ödön és Friedländer Lajos 9-9, dr. Fodor Antal 8, Fejér Sándorné és Szacsay Imréné 7-7, Sztankó Zoltán 5, Gözsy Árpádné, Spissák főhadnagy és dr. Filep József 4-4, özv. Balló Gáborné, Száva Katalin, dr. Elthes Gyula, dr. Györgypál Domokos és N. N. 3-3, Albert Ödön, Barabás Beila, Bőjthy Gáborné, dr. Daradics Félixné, özv. dr. Filep Sándorné, Gező Béla, Harmat Leo, Kovács Miklós, Schäfer Károly, Tóber Samu és N. N. 2-2, Molnár Mariska, özv. Mihály Ferencné, Aczél Ödön, Jakab Gyuláné, özv. Farkas Mihályné, Pototzky Pálné, özv. Nagy Sándorné, Antal Gyuláné, Koncz Gyuláné, dr. Kovács Gyárfásné, Vajna Ferenc, Kassay Lajos, N. N., dr. Sándor Gyula, Petrőczy kadett, Jakab Ödön, Eröss József, dr. Ujfalusi Jenő, Krall János, N. N., Papp Jenő, Kollin hadnagy, Hollender, N. N., dr. Pasterich, N. N., Papp Károly és Fabri Budapest 1-1 koronát. Fogadják valamennyien a választmány hálás köszönetét.

— Kérelem. A Vörös Kereszt Egyet Csikszereida városi választmánya tisztelettel kéri városunk és a közel vidék honleányait, sziveskedjenek minden egyéb munkát félre téve helybeli katonáink részére karácsonyra sálakat kötni. Erre a célra pamutot Bodor Gyulánénál, özv. Balló Gábornénál, özv. dr. Filep Sándornénál és Merza Jánosnénál lehet kapni.

— A háború költsége. (Szemelvények.) A tanuló ifjuságnak írta és szerkesztette dr. Vajda Gyula állami felsőbb leányiskola igazgató. Soha, még egy nemzetnél sem fonódott össze háború és költségzet annyira, mint nálunk. Egy év alatt közel tizezer költeményt írtak a dalos, a bator, a hős magyar katonáról, a sebesültekről, anyák és hitvesek szent fájdalomáról, áldozatkészségéről, a diadalokról és mindnyájunk édesbus reményéről: katonáink visszatéréséről. Ma csak ezen költeményeket olvassák, szavalják igaz lelkesedés és lelkesítés hangján. Egybeolvadnak a dicső napok a tüneményes múlt emlékeivel és megvetik a jövő Magyarországnak rendületlenül szilárd alapját. Ezt célozza a háború költségzetéről írt lelkes tanulmány és annak megvilágítására kiszemelt száz költemény a magyar háborus versek java termékeiből. Együtt van a könyvben az egész élő magyar Parnaszus, a hit és a lelkesedés hangja, mely éltető szelleme volt mindig nemzetünknek. Petőfi, Tóth Kálmán, Gyulai Pál egy-két költeménye vezet be helyes megválasztással a sort, hogy aztán teret engedjenek a ma költségzetének. A szerkesztés művészi gondja a háború egész történetére kiterjed. A Felségéről, a királyról szóló erőteljes, gyönyörű költemény, Szávay Gyula hatalmas verse a prologus, melyet a hadszállásról, a magyar katonáról, a hazáról és a magyarságról, a hősről, a harcterekről, az anyákról és hitvesekről, a németekről, a gyermekekről, a békéről stb. írt költemények követnek. A könyv elrendezésében ez iskolai szempont az uralkodó, mégis odallik az minden magyar ház asztalára, Petőfi és a magyar klasszikusok kötetei mellé, mint a diadalmas háborúnak és nemzetünk igaz, eszent lelke-

sedésének ragyogóan szép tükre. A könyvet Rózsavölgyi és Tarsa budapesti cs. és kir. udvari zenemű- és könyvkereskedő igen csinos, kedves formában, szép nyomással adta ki s úgy nála, mint az összes hazai könyvkereskedésekben és lapunk kiadóhivatala utján is 2 koronáért megszerezhető.

— Egy német vezérezredes a székely bakákról. Az északi harctérről, Orosz-Lengyelország szívéből tért haza rövid szabadságra most d' André Károly bitoktató, aki a brassói gyalogezred tábori lelkésze, és sokat, érdekeset látott az ellenség földjén. Megfigyeléseiből ezeket mondta el: — Ezredünkről általánosságban annyit mondhatok: mindig és mindenütt megállta a helyét. Woysch vezérezredes, akit nek hadseregébe tartozunk, külön ki is fejezte ezt az elismerését: — A székely bakák kitűnően állják meg a helyüket mindenhol. Magartartásukkal teljesen meg voltam elégedve. Van is valami csodálatos a székely legényeken. Kemények, hidegvérűek, rettenthetetlenek. Szívesen érintkeztem velük, tudtam beszélni velük úgy, hogy megoldódjék a természetükben levő bizalmatlanság, zárkózottság. Érdekes jellemeket, sajátosságosanflegmatikns egyéniségeket találtam köztük, de aggodót, vagy éppen ijedést sem. Olyan muszkát nem tereztett az Isten, aki elől megfutnának.

FOGAK!

brassói Greising Albert
önálló fogászatra jogosított

Közökhajra Csikszereida
redába költözött ::

Elvégez minden fogorvosi műtéseket, u m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készíti műfogakat és teljes fogszokokat szájpadlás nélkül, korona és hidmunkálatokat.

10 évi garancia!

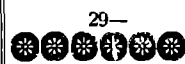

FOGAD:

Délelőtt
8—12 óráig

Délután
2—5 óráig

Vasár- és Ünne-
napok kivételével.

Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz.
Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.

— Milliókat erő sajtókiüldemény. Uj-Zeeland kormány elhatározta, hogy a harctéren levő angol katonák számára egymillió font sterling értékű sajtót küld szétosztás végett. Az angolok tudvalevőleg ismert kedvelői a jóféle sajtóknak és így érthető, hogy e hír örömet kelt az angol katonák soraiban, feltéve, hogy valamely német tengeralattjáró hajó nem torpedozza meg idejekorán a sajtószállítványt.

— A váltópénzek eldugóinak megrendszabályozása. Tengersok panasza ad okot már hónapok óta, hogy az értelmetlen nép a váltópénzeket eldugja, így a kereskedelmi életnek fölülte érzékeny kárt okoz. A belügyminiszter erre vonatkozólag rendeletet bocsátott ki, mely a váltópénz eldugóra szigorú büntetéseket tartalmaz. E szerint, a ki így a váltópénzek elrejtésével és forgalmából való elvonásával a papirpénz értékelensége felőli bálhiedelmet táplálja, azt mint álhírek terjesztőjét, vagy csalót a 7271—914. B. M. sz. körrendelet, illetve az 5878—914. M. E. sz. rendelet és az 1908: XXXVI t.-c. 50 §-a értelmében büntető eljárás alá fogják venni. Az álhírek terjesztéséért 15 nap elzárás és 200 kor., a csalásért pedig egy évi fogház és 1000 kor., vagy súlyosabb esetekben (mikor a megvesztegetéssel okozott kár 100 koronánál nagyobb) öt évi börtön és 4000 korona büntetés.

Bucosuszó.

26 évi közszolgálat után eljutottam a pihenés útjára, mi e nemes városból való eltávozásomat is maga után vonja, de nincs meg az alkalom ahhoz, hogy minden egyes leg ismerősöm és barátomatól személyesen búcsút vehessek, s ép ezért, ez uton teszem azt, kérve őket arra, hogy becses emlékkönyvben továbbra is megtartani sziveskedjenek.

Kozma István,
nyug. kir. telekkönyvvezető.

LEGUJABB.

Események a tengeren.

Budapest, december 6.

(Hivatalos.) E hónap 5-én reggel Novara nevű cirkálónk és néhány torpedóuzónk San Giovanni di Meduaban 3 nagy és 2 kis gőzhajót, valamint öt nagy és sok kis vitorlászajót, miközben ezek hadiszereket szállítottak a partra, tüzérségi tüzzel elsüllyesztett. Egyik gőzhajó a levegőbe repült.

Kis hajórajunkat eközben a partról 20 ágyuból nagyon hevesen, de eredménytelenül fogták tűz alá.

Közben a Warasdiner nevű hadihajónk a közelben a Fresnel nevű francia tengeralattjáró naszádot megsemmisítette, parancsnokát, valamint második tisztjét a 26. főnyi legénységgel együtt elfogta.

Egy másik kis hajórajunk a november 23-ára virradó éjjel egy 3 ágyuval felfegyverzett gőzhajót és egy nagyobb motoros vitorlászajót, mindkettő olasz, amint rakományval telve Brindisiből Durazzóba haladtak, elsüllyesztette. A gőzhajó legénységéből életben maradtakat, köztük 4 haditengerészt elfogták, a motoros vitorlás legénységét pedig csónakkal szabadon bocsátották.

Az olaszok súlyos veszteségei.

2000 szerb fogoly, 80 ágyu és nagy zsákmány.

Budapest, december 8.

(Hivatalos.) Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:

Czartoriszktől északra osztrák-landwehr erősebb orosz felderítő osztagokat üzött el. Más esemény nincs.

Olasz hadszíntéren Isonzó arcvonalon tüzérségi harcok tegnap élénkebbek voltak, mint legutóbbi napokon. Ellenség délután támadást intézett a doberdói fensik északi része ellen. Olasz gyalogság a Monte san Michele ellen sűrű tömegekben tört elő, a hegy északi lejtőjén behatolt harcvonalunk egy szakaszába, de csapataink ellentámadással elkeseredett kezitusában árkaikat újra teljesen visszarezték. Egyébként ellenség rohamait tüzelésünk verte vissza, olaszok legsúlyosabb veszteségeivel. San Martino-szakaszon is meghiusult ellenség több támadása. Este Sistianat több olasz torpedójármű tűz alá vette.

Dél-keleti hadszíntéren a Beranetől északra levő montenegrói hadállások ellen támadásaink sikeresek voltak, több ponton rohammal vettük be ellenség védelmi vonalait. Ipeket megtisztítottuk ellenségétől. Csapataink 80 ágyut, 160 löszerkocsit, 40 gépkocsit, 12 tábori sütőkemence-kocsit, néhány ezer puskát és sok egyéb hadiszert zsákmányoltak. Köves tábornok hadseregénél tegnap beszállított foglyok száma újra túlhaladta a 2000-et. Foglyok között 300 montenegrói is van. Az arnauták a szerb hadsereg maradványai elleni harcokban mindenütt résztvesznek.

Elsüllyesztettünk egy olasz cirkálót.

Budapest, december 8.

(Hivatalos.) A flottaparancsnokság jelenti: Tengeralattjáróink egyike e hó 5-én délelőtt 10 órakor Valona előtt egy két kéményű kis olasz cirkálót elsüllyesztett.

A francia harctéren a harcok megkezdődtek.

Berlin, december 8.

(Hivatalos.) A német nagy főhadiszállásról jelenti:

Nyugati hadszíntéren ellenség kísérletei, hogy Auberivétől keletre elért sikerünket vitássá tegye, meghiusult. Foglyokon kívül három gépfegyver került itt kezünkre. Souaintól északra franciák állását a 193. számú magaslaton mintegy 5000 méter kiterjedésben elfoglaltuk, négy ellentámadást visszavertünk, egy tisztet és 120 főnyi legénységet elfogtunk, két gépfegyvert zsákmányoltunk.

Keleti hadszíntéren Hindenburg tábornagy hadcsoportjának arcvonalán gyengébb orosz osztagok elszigetelt előretöréseit visszavertük.

Balkán hadszíntéren Ipeknél 80 ágyut és sok hadiszert zsákmányoltunk. Tegnap több mint 2000 foglyot ejtettünk.

Karácsonyi és ujévi valamint helybeli

képes levelező-lapok

nagy választékban, szép
kivitelben, a legjutányo-
sabb árban szerezhető be

Vákár L. könyvkereske-
désében, Csikszereda.

Sz. 2751—1915.

1—3

kj.

Hirdetmény.

Alólírott előjáróság közhírré teszi, hogy a Csikszentsimon község vadászati joga Csikszentsimon községhezánál 1915. évi december hó 30 án d e. 8 órakor megtartandó nyilvános árverésen 1916. évi január hó 1-től kezdődő 6 (hat) egymásután következő évre haszonberbe adatik.

Csikszentsimon, 1915. évi december hó 3 au.

Csiszér Vilmos, Virág Mihály,
jegyző. bíró.

Két darab úri szán, kettős fogatu
eladó, Bajer Ferenc kocsi-
gyártónál, Csikszeredában.

Világháborús könyvek kaphatók

Vákár L. könyvkereskedésében

Csikszeredában és pedig:

A nagy háboru okmányai, vezér-
kari és egyéb hivatalos jelentések,
ára 1 korona.

A német fehérekönyv, ára 40 fillér.

Az angol kékkönyv, I. rész, ára 40 f.

Az angol kékkönyv, II. rész, ára 60 f.

Az orosz narancssárga könyv, ára
40 fillér.

Az angol világbirodalom, írta Kunfi
Zsigmond, ára 60 fillér.

Kohut: Bismarck és Magyarország,
ára 2 korona 40 fillér.

Gróf Andrássy Gyula: Kinek bűne a
háboru? ára 2 korona.

A nagy háboru írásban és képen,
megjelenik hetenkint, egyes füzet
ára 40 fillér.

Az osztrák-magyar vöröskönyv „Az olasz
háboru előzményeiről”, ára 40 fillér.

„Az olasz háboru előzményeiről”,
ára 40 fillér.

Müller J. P.: Az én módszerem,
ára 2 korona.

Hirdetmény.

Alólírott előjáróság közhírré teszi, hogy a Csikszentsimon község közbirtokos-
sága tulajdonát képező vadászterület a
folyó 1915 évi december hó 30-án
delelőtt 8 órakor Csikszentsimon
községhezánál megtartandó nyílt árve-
résen 1916. évi január hó 1-től számi-
tandó 6 (hat) egymásután következő
évre haszonberbe adatik.

Csikszentsimon, 1915. évi december
hó 8 án. 1—3

Incze Imre,
b. elnök.

Veress Dénes,
b. jegyző.

Pályázati hirdetmény.

A csikszeredai ipartestület elnöksége
az 1916. évi január hó 1-ével ürese-
débe jövő kimérői állásra pályázatot
hírdet.

Pályázatok folyó hó 24-ig nyúj an-
dók be az ipartestület elnökségébe.

Bővebb felvilágosítást ad az ipartes-
tület titkára.

Csikszereda, 1915. évi december
hó 8 án.

Biró József,
ipt. titkár.

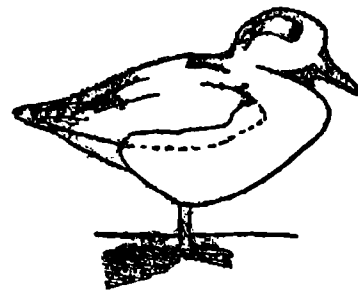
Filó Károly,
ipt. elnök.

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE“

című munka, melyből a madártömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szemere
László, az ornithologiai központ volt tiszt-
viselője, a zsögödi Madártani Allomás
(madártömő intézet) tulajdonosa írta.
Illusztrálva van dr. Szlavay Tibor és szerző
fenyképfelvételeivel és rajzaival.
A könyvnek más irányu használhatósága is van,
amennyiben benne a különféle magyarországi
madártani szakírók által használt madárnevek
tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csikszeredában.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Értesítjük Csikszereda város és vidéke közönségét, hogy Csikszeredában a
Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utca-
ba (Jakab Gyula-féle ház, a Hutter-szállodával szemben). A borbély-üzlet
mellett külön bejárattal van a női fodrász-terem, kényelmesen be-
rendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánonként
hygienikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen
tisztelt vendégeinknek szives tudomására hozzuk, nem mulasztatjuk
el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kér-
jük, hogy jövőre is sziveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosít-
juk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

62--

HEGYESSY LAJOS

első gyergyói asztalosáru-gyára Gyergyószentmiklóson.

Nagy termelés mindenféle épület asztalos
munkákban. Dus raktárt tartok sajátkészítésű
butoraimból, ugyszintén kárpitos árukból is.

Meghívásra személyesen megjelenek.

Árajánlattal szivesen szolgálók.

34--

FOGAK

és teljes fogsorok, szájpadlás
nélkül, foghuzás, fogtömés,
aranykoronák és aranyhidak.

Gerő Arthur

vizsgázott fogtechnikus

Brassó, Kolostor-utca 31. sz.

23-100